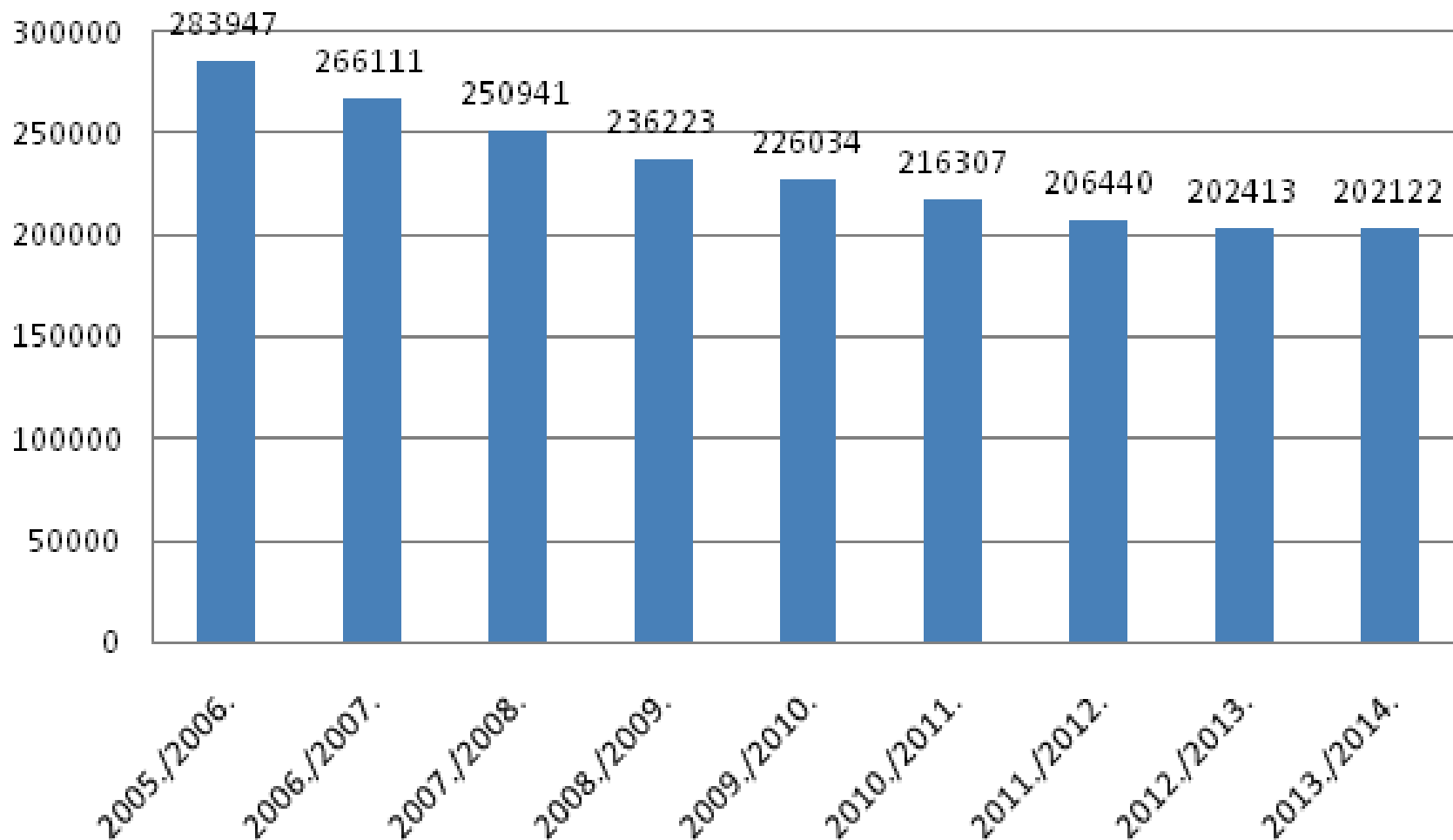

Izglītības un zinātnes ministrijas redzējums par lauku telpas attīstības perspektīvu

2012.gada 19.septembris

Izglītojamo skaita izmaiņas vispārīzglītojošajās dienas apmācības programmās

Skolēnu skaita izmaiņas dienas skolās (%)

■ 1.-4.kl. ■ 5.-9.kl. ■ 10.-12.kl.

Mazās lauku skolas

MĒRĶIS:

Attīstīt efektīvu izglītības iestāžu tīklu Latvijas reģionos, nodrošinot kvalitatīvas un daudzveidīgas izglītības, t. sk., interešu un neformālās izglītības pieejamību pirmsskolas un pamatskolas posmā un veidojot apstākļus mūsdienīgiem, decentralizētiem izglītības ieguves un nodarbinātības risinājumiem mūžizglītības ietvarā.

Reformu konceptuālais pamats

- **Izglītības iestāde ar pakalpojumu grozu un lomu kopienā, ne tikai atkarībā no bērnu skaita;**
- Izglītības iestādes uzdevums izglītības programmu īstenošanā jāskata un finansējums jāvērtē, **balstoties uz plašāku vajadzību un funkciju izpratni**, iekļaujot bibliotēkas, pagarinātās dienas grupas, interešu izglītību, atbalsta personāla utt. pieejamību;
- Izglītības iestāde jāuztver kā vieta, kur **apvienojas** un jo īpaši mazapdzīvotajās teritorijās **tiek koordinēta** un **iedzīvotājiem nodrošināta izglītības, veselības aprūpes, sociālo, kultūras pakalpojumu pieejamība**;
- **Jautājumi tiek skatīti no personas attīstības veicināšanas viedokļa**, t.sk., nodrošinot daudzveidīgas attīstības iespējas gan tiešajā mācību procesā, gan ārpus tā (interesu izglītība, t.sk., tehniskie, dabaszinātņu, sporta u.c. pulciņi/nodarbības).

Mazo skolu saglabāšanas konceptuālie uzstādījumi

- Izglītības finansēšanas sistēmā paredzēt daudzveidīgas mazo skolu atbalsta un attīstības iespējas;
- Nodrošināt pirmsskolas un sākumskolas/pamatskolas atrašanos iespējami tuvāk bērna dzīvesvietai;
- Nodrošināt mazajās skolās daudzveidīgus organizatoriskos un tehnoloģiskos risinājumus kvalitatīvas izglītības ieguvei;
- Atbalstīt mazo skolu darbības funkciju paplašināšanu, tām kļūstot par daudzfunkcionāliem centriem, kas piedāvā plašu pakalpojumu loku dažādām mērķauditorijām;
- Nodrošināt nepieciešamo atbalsta pakalpojumu klāstu pieejamību mazajās skolās (pagarinātās dienas grupas, daudzveidīga interešu izglītība u.c.).

Mazās skolas var piedāvāt elastīgus risinājumus, t.sk., pilotējot attālināto mācību, IK tehnoloģiju izmantošanas u.c. risinājumus.

Mazo skolu saglabāšanas konceptuālie uzstādījumi

- Izglītības finansēšanas sistēmā paredzēt daudzveidīgas mazo skolu atbalsta un attīstības iespējas;
- Nodrošināt pirmsskolas un sākumskolas/pamatskolas atrašanos iespējami tuvāk bērna dzīvesvietai;
- Nodrošināt mazajās skolās daudzveidīgus organizatoriskos un tehnoloģiskos risinājumus kvalitatīvas izglītības ieguvei;
- Atbalstīt mazo skolu darbības funkciju paplašināšanu, tām kļūstot par daudzfunkcionāliem centriem, kas piedāvā plašu pakalpojumu loku dažādām mērķauditorijām;
- Nodrošināt nepieciešamo atbalsta pakalpojumu klāstu pieejamību mazajās skolās (pagarinātās dienas grupas, daudzveidīga interešu izglītība u.c.).

Mazās skolas var piedāvāt elastīgus risinājumus, t.sk., pilotējot attālināto mācību, IK tehnoloģiju izmantošanas u.c. risinājumus.

Reformu īstenošanas soļi

1. Definēt mazo skolu kritērijus
2. Veikt nepieciešamos aprēķinus un izstrādāt finansēšanas modeļus mazo skolu pastāvēšanai un turpmākās attīstības vajadzībām
3. Izstrādāt atsevišķu atbalsta programmu un ieviest finansēšanas modeļus mazo skolu attīstībai
4. Izstrādāt mazo skolu sekmīgai inovatīvai darbībai atbilstošu normatīvo regulējumu
5. Atbalstīt pašvaldības mazo skolu pārveidei par daudzfunkcionālajiem centriem

Veicināt skolu konstruktīvu sadarbību ar pašvaldībām un skolu attīstības plānošanu kopienas attīstības kontekstā

Profesionālā izglītība

- IZM padotībā ir **38 profesionālās izglītības iestādes**, kurās uz 2011.gada 1.oktobri mācījās **30 389 audzēkņi**
- Profesionālās izglītības programmas var apgūt arī IZM padotībā esošajās **9 koledžās**, kā arī Latvijas Jūras akadēmijas Jūrskolā
- Profesionālās izglītības programmas piedāvā arī **5 pašvaldību padotībā esošās**, kā arī **privātās** profesionālās izglītības iestādes
- 2012./2013.m.g. valsts budžeta finansētajās vietās ir plānots uzņemt **9664 audzēkņus**, no kuriem **8335** – pēc pamatizglītības ieguves
- ESF finansētajās grupās 2012.gadā ir plānots uzņemt **1976** audzēkņus, palielinot to skaitu salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu par aptuveni **50%**
- Audzēkņu īpatsvars, kas pēc pamatizglītības ieguves izvēlas profesionālo izglītību, pēdējos trīs gados ir apmēram **40%**

Profesionālās izglītības attīstības galvenie virzieni

- Profesionālās izglītības iestāžu skaita turpmāka optimizācija un diferenciacija
- Ieguldījumi iestāžu infrastruktūrā, mācību aprīkojumā un iestāžu modernizācijā, kā arī profesionālajā izglītībā iesaistīto pedagogu kompetences paaugstināšanā, audzēkņu sociālās atbalsta sistēmas izveidē, nodrošinot profesionālās izglītības pievilcību
- Lomu atbildības un ietekmes sadale profesionālajā izglītībā starp valsti un pašvaldībām, izglītotājiem un darba devējiem
- Sociālo partneru un profesionālo organizāciju līdzdalības un atbildības politikas izveidē un īstenošanā palielināšana. Iesaistīto pušu ilgtermiņa sadarbības nodrošināšana

Profesionālās izglītības attīstības galvenie virzieni

- Nozaru profesionālo kvalifikāciju struktūru izveide ar noteiktām nozaru pamatprofesijām un profesiju standartiem, to atbilstība Eiropas Kvalifikāciju ietvarstruktūras principiem
- Profesionālās izglītības programmu satura pārstrukturizācija. Elastīga profesionālās izglītības un tālākizglītības programmu piedāvājuma atbilstoši darba tirgus prasībām nodrošināšana
- Karjeras izglītības kvalitātes pilnveide valstij nepieciešamo speciālistu nodrošināšanai
- Ārpus formālās izglītības apgūtās profesionālās kompetences novērtēšanas un atzīšanas sistēmas popularizēšana, pilnveidošana

Atbalsts profesionālās izglītības iestāžu attīstībai

Atbilstoši Ministru kabineta sēdes protokollēmumiem profesionālās izglītības iestāžu attīstībai ERAF 3.1.1.1.aktivitātes „Mācību aprīkojuma modernizācija un infrastruktūras uzlabošana profesionālās izglītības programmu īstenošanai” ietvaros otrās projektu iesniegumu atlases kārtas īstenošanai tiek novirzīts finansējums **91 172 673 latu** apmērā, ko veido ERAF līdzfinansējums 78 408 498 latu apmērā un nacionālais publiskais līdzfinansējums 12 764 175 latu apmērā.

Tas nozīmē, ka pilnībā pabeigta moderna infrastruktūra un mācību aprīkojums tiks nodrošināts **11 profesionālās izglītības iestādēs.**

Atbalsts profesionālās izglītības iestāžu attīstībai

Pašreiz tiek turpināti projekti arī **15 profesionālās izglītības iestādēs** ERAF 3.1.1.1.aktivitātes pirmās projektu iesniegumu atlases kārtas ietvaros par kopējo summu **22 155 967 latu** apmērā, ko veido ERAF līdzfinansējums 19 054 119 latu apmērā un nacionālais publiskais līdzfinansējums 3 101 848 latu apmērā.

Tas nozīmē, ka kopā profesionālās izglītības iestāžu infrastruktūras sakārtošanai un modernizēšanai ir novirzīti finanšu līdzekļi **113 328 640 latu** apmērā.

Karjeras izglītības konsultanti

Atbilstoši ESF 1.2.2.2.1.apakšaktivitātei „Profesionālās orientācijas un karjeras izglītības attīstība profesionālajā izglītībā” īstenošanas mērķis:

- nodrošināt profesionālās orientācijas pasākumus un individuālās karjeras konsultācijas attiecīgā novada vispārizglītojošo skolu skolēniem un tiem, kuri agrīni pārtraukuši izglītību bez profesionālās kvalifikācijas vai zemu kvalifikāciju
- nodrošināt karjeras izglītības pasākumus attiecīgās profesionālās izglītības audzēkņiem, t.sk. nodrošināt atbalstu jauniešiem, kuriem ir grūtības mācīties, lai samazinātu izglītības apguvi pārtraukušo skaitu

Karjeras izglītības konsultanti

- sadarbību ar nozaru sociālajiem partneriem informācijas par darba pasauli pieejamības nodrošināšanai un potenciālās karjeras veidošanas virzieniem attiecīgajā nozarē
- īstenot profesionālās izglītības popularizēšanas pasākumus vietējā un nacionālajā līmenī.

Mērķa grupa: **Izglītības iestāžu audzēkņi**

Vecuma grupa: **15-20 gadi (iekļauj arī 14 gadīgos audzēkņus)**

Budžets: **ES fondu līdzekļu pārdali 2 000 000 latu apmērā**

Īstenošanas laiks: **2013. – 2014.gads**

Sasniedzamais rezultāts: **Sniegt profesionālās orientācijas un karjeras izglītības atbalsta pasākumus vismaz 40 000 jauniešu (vid. 50 latu x 40 000)**

Profesionālās izglītības pievilcības veicināšana

Atbilstoši Nacionālajam attīstības plānam viens no mērķiem profesionālajā izglītībā ir profesionālās izglītības pievilcības veicināšana, palielinot to audzēkņu īpatsvaru, kas pēc pamatzglītības ieguves turpina mācības profesionālās izglītības programmās. Ir plānots līdz 2015.gadam izglītojamo proporciju vispārējās vidējās izglītības un profesionālās izglītības programmās pēc pamatzglītības ieguves nodrošināt **50/50**.

Izglītojamo proporcija vispārējās vidējās izglītības un profesionālās izglītības programmās pēc pamatzglītības ieguves **2011./2012.mācību gadā – 64/36**.

Paldies par uzmanību!

